

Handläggare
Eskil Swerkeresson
Telefon: 08-50814020**Till**
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-06-12

Remiss av planärende på samråd – Program för Älvsjö, Älvsjödalen

Svar på remiss från stadsbyggnadskontoret, dnr 2022-04286

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Älvsjödalen är stadsbyggnadskontorets namn på området mellan stadsdelarna Örby, Hagsätra, Älvsjö, Liseberg och Örby slott. I planprogrammet föreslår stadsbyggnadskontoret en omvandling av området till en blandstad. Stadsbyggnadskontoret föreslår flera nya kopplingar under och över trafikbarriärer i området och bedömer att det inom programområdet är möjligt att bygga 7 000 bostäder och 15 000 arbetsplatser.

Stadsdelsförvaltningen anser att programmets inriktning kan bidra till en bättre stadsmiljö i området och utveckla kopplingar mellan omkringliggande stadsdelar. I det fortsatta arbetet är det viktigt att utreda förutsättningarna för aktivitet och rekreation på Råby gårde i kombination med dess funktion för att hantera och fördröja dagvatten inom hela programområdet. Vidare efterfrågar stadsdelsförvaltningen ett proaktivt förhållningssätt kring hur den nya idrottsplatsen planeras för att undvika större mängder biltrafik i anslutning till den. För att säkerställa att planeringen av förskolor är anpassad till antal bostäder föreslår stadsdelsförvaltningen att en fördjupad analys kring behov genomförs i det fortsatta arbetet.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

**Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning**
Avdelning HR, stab och stadsmiljöSlakthusplan 8 A
Box 81
121 22 Johanneshov
Växel 08-508 14 000
Fax
eav@stockholm.se
start.stockholm

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har arbetat fram ett samrådsförslag till program för Älvsjödalen. Samrådsförslaget har skickats på remiss till berörda nämnder, bolag, föreningar och andra berörda parter. Remissen inkom till förvaltningen den 15 maj 2025 och samrådet pågår till och med den 17 juni 2025.

Ärendet

I arbetet med programmet utreder stadsbyggnadskontoret förutsättningarna för att utveckla Älvsjödalen till en lokal och regional målpunkt. Älvsjödalen är stadsbyggnadskontorets namn på området mellan stadsdelarna Örby, Hagsätra, Älvsjö, Liseberg och Örby slott. Området är idag svårtillgängligt för framförallt fotgängare och cyklister med flera barriärer i form av trafikleder, järnvägsspår och Älvsjömässan.

I planprogrammet föreslår stadsbyggnadskontoret en omvandling av området till en blandstad. En förutsättning för genomförandet av framtida detaljplaner är att Älvsjömässan rivs och att Älvsjö IP flyttas till Råby gårde. Stadsbyggnadskontoret föreslår förändringar på gatunätet för att möjliggöra bra tillgänglighet och kopplingar inom området, så väl som till och mellan omkringliggande stadsdelar och naturområden. Bland annat föreslår de att Magelungsvägen flyttas närmare Nynäsbanan och påfartsramper från Huddingevägen rivs. Detta får bland annat effekten att Turingeparkens yta ökar.

Bild 1. Planerad bebyggelsestruktur från programmet. Källa: Stadsbyggnadskontoret 2025.

Den befintliga grönstrukturen ska bevaras och utvecklas med framförallt rekreativa funktioner centrerade kring den nya placeringen av Älvsjö IP på Råby gårde. Massor från tunnelbaneutbyggnaden ska användas för att ändra höjdsättningen i området och minska risken för översvämningar av gator, parkstråk och idrottsytor.

I programmet föreslår stadsbyggnadskontoret flera nya kopplingar under och över trafikbarriärer i området. Stadsbyggnadskontoret bedömer att det inom programområdet är möjligt att bygga 7 000 bostäder och 15 000 arbetsplatser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning HR, stab och stadsmiljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att programmets inriktning kan bidra till en bättre stadsmiljö i området och utveckla kopplingar mellan omkringliggande stadsdelar. Tillgången till pendeltåg och den nya tunnelbanelinjen förbättras för boende i Örby om området byggs ut enligt programmets intentioner.

Stadsdelsförvaltningen anser att programmets föreslagna gatustruktur förbättrar möjligheterna att röra sig i området för framförallt fotgängare och cyklister, och detta ligger i linje med stadens målsättningar för hållbart resande och översiktsplanens ambitioner om att koppla samman staden. Den föreslagna förändringen av Magelungsvägen leder till utökade ytor i Turingeparken vilket stadsdelsförvaltningen anser är positivt, eftersom boende i Örby idag har begränsad tillgång till parker.

Programmets beskrivning av Turingeparken är enligt stadsdelsförvaltningen inte konsekvent i olika delar. Under delen om barnperspektiv står det att lekparken i området har låga rekreativvärden samtidigt som det i delen om grönsstruktur står att Turingeparken är en viktig mötesplats med rekreativa värden för boende. Stadsdelsförvaltningen anser att stadsbyggnadskontoret behöver se över dessa formuleringar i det fortsatta arbetet.

På Råby gärde har förvaltningen betesdjur under sommarmånaderna. Eftersom det har positiva effekter på den biologiska mångfalden och är ett uppskattat inslag i stadsmiljön anser stadsdelsförvaltningen att det vore önskvärt om möjligheterna att fortsätta med detta kan beaktas i den fortsatta planeringen.

Stadsdelsförvaltningen planerar att flytta förvaltningshuset från Slakthusområdet till Rågsved 2027 och bedömer att detta kommer att påverka resmönster inom stadsdelsområdet. Robusta bussförbindelser mellan Älvsjö och Hagsätra/Rågsved kommer att vara viktigt för att koppla samman de södra ändarna av den nya gula linjen och linje 17, och programmet behöver bidra till möjligheter för en sådan tvärförbindelse. Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsbyggnadskontoret säkerställer att den föreslagna gatustrukturen är anpassad till kollektivtrafikplanen för stadens gator.

Stadsdelsförvaltningen kan konstatera att programmet föreslår flera relativt dyra åtgärder, bland annat genom att tillskapa passager över och under trafikleder och spår. Åtgärderna är viktiga för att uppfylla programmets ambitioner, men stadsdelsförvaltningen vet av erfarenhet att ekonomiska förutsättningar kan leda till utmaningar kring genomförande av denna typ av investeringar. I det fortsatta arbetet föreslår stadsdelsförvaltningen att genomförbarheten av viktiga kopplingar utreds, för att säkerställa att kommande detaljplaner inte behöver göra avsteg från programmet.

Eftersom Råby gärde föreslås utvecklas, bland annat genom att flytta Älvsjö IP dit, anser stadsdelsförvaltningen att dagvattens- och översvämningsfrågor behöver utredas vidare. Gärdet har idag ofta stående vatten och förändringar av höjdsättningen inom programområdet kan leda till en större belastning fördelat på mindre ytor än idag. I det fortsatta arbetet är det viktigt att utreda förutsättningarna för aktivitet och rekreation på Råby gärde i kombination med dess funktion för att hantera och fördröja dagvatten inom hela programområdet.

Älvsjö IP har idag byggnader kopplade till verksamheten och stadsdelsförvaltningen efterfrågar därför ett förtydligande om det är aktuellt att ersätta dessa på Råby gärde. Om de ska ersättas påverkar det dagvattensituationen inom programområdet.

Vidare efterfrågar stadsdelsförvaltningen ett proaktivt förhållningssätt kring hur den nya idrottsplatsen planeras för att undvika större mängder biltrafik i anslutning till den. Stadsdelsförvaltningen anser inte att det är lämpligt med större markparkeringsplatser på Råby gärde och det är därför viktigt att det finns bra förutsättningar för utövare och tränare att ta sig till och från träningar och matcher utan bil.

I programmet står det att bebyggelsestrukturen möjliggör tillräcklig friyta för de förskolor som kan byggas. Stadsdelsförvaltningen efterfrågar ett förtydligande om vad tillräcklig friyta betyder.

I programmet har totalt 60 avdelningar, fördelat på tio förskolor, placerats i bottenvåningar på bostadskvarteren. Stadsdelsförvaltningen har inom ramarna för stadsutvecklingsprojektet Årstafältet genomfört en relativt utförlig behovsbedömning och det bedömda behovet där är högre än 60 avdelningar för cirka 7 000 bostäder. Antal bostäder inom programmet för Älvsjödalen är ungefär samma så Årstafältet är ett lämpligt referensprojekt i arbetet med att bedöma förskolebehov.

För att säkerställa att planeringen av förskolor är anpassad till antal bostäder föreslår stadsdelsförvaltningen att en fördjupad analys kring behov genomförs i det fortsatta arbetet. Eftersom den större delen av bostadsbebyggelsen är placerad inom Hägersten-Älvsjös stadsdelsområde anser stadsdelsförvaltningen att de behöver vara drivande i det arbetet, i samverkan med stadsdelsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Carina Idenfors
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Program för Älvsjödalen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-06-03
Carina Idenfors, Avdelningschef	2025-06-03